

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἐνδέκατος Συνδρομή ἰτήσια: Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἑπταρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ φρ. 20. - Αἱ συνδρομαὶ ἤρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἰτήσια: - Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὀδὸς Σταδίου, 6 8 Φεβρουαρίου 1881

Ἐκ τοῦ ἔργου ἐν Λειψία ἐκδοθέντος συγγράμματος τοῦ διδάκτορος κ. Schliemann περὶ τῶν ἐν Τροίᾳ ἀνασκαφῶν αὐτοῦ, οὐτίνος ἐγκαίρως ἐμνημόνευσεν ἡ Ἐστία, ἀποσπῶμεν τὴν κατωτέρω ἐκτενῆ καὶ λίαν ἐνδιαφέρουσαν αὐτοβιογραφίαν τοῦ διαστήμου ἀρχαιοδίφου, ἣν μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως, πιστεύομεν, θέλουσι διεξέλθει οἱ ἀναγνώσται τῆς Ἐστίας, διὰ τὰς ἐν αὐτῇ λεπτομερεῖς καὶ λίαν περιέργους περιπετείας τοῦ βίου τοῦ ἐρευνητοῦ τῆς Τροίας καὶ τῶν Μυκηνῶν, καὶ ἣν ἐτι μᾶλλον τερπνὴν καθίστῃ ἡ χάρις καὶ ἡ ἀφέλεια τῆς διηγήσεως.

Τὸ πολυτελέστατον τοῦτο σύγγραμμα ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ ἐν Λειψία γνωστοῦ ἐκδότου F. A. Brockhaus, εὐρίσκειται δὲ παρὰ τῷ κ. Βίλμπεργκ καὶ τιμᾶται δραχμῶν 75.

Σ. τ. Δ.

ΕΡΡΙΚΟΣ ΣΑΙΕΜΑΝ

Αὐτοβιογραφία.

Ἀρχόμενος τῆς ἐξιστορήσεως τοῦ βίου μου, προλέγω ὅτι δὲν πράττω τοῦτο ἐκ ματαιοδοξίας ὀρμώμενος, ἀλλὰ μᾶλλον ὅπως καταδείξω ὅτι ἄπασαι αἱ ἐργασίαι τῆς ὀφειτέρας ἡλικίας μου εἶχον ὡς ἀφορμὴν καὶ ἦσαν ἀναγκαῖα συνέπειαι τῶν ἐντυπώσεων τῆς παιδικῆς. Ἡ δίελλα καὶ τὸ πτύον, ἵνα εἶπω οὕτως, ἄτινα εἰργάσθησαν διὰ τὰς ἀνασκαφὰς τῆς Τροίας καὶ τοὺς τάφους τῶν βασιλέων τῶν Μυκηνῶν, ἐσφυρηλατήθησαν καὶ ὀξύνθησαν ἐν τοῖς μικροῖς γερμανικοῖς χωρίοις, ἐν οἷς διήγαγον ἑπτὰ ἔτη τῆς πρώτης μου νεανικῆς ἡλικίας. Δὲν μοὶ φαίνεται δὲ καὶ ἄσκοπον νὰ διηγηθῶ πῶς ἀπέκτησα τὰ μέσσα, δι' ὧν κατὰ τὸ φθινόπωρον ἦδη τοῦ βίου μου ἠδυνήθη νὰ διεξαγάγω τὰ μεγάλα σχέδια, ἄτινα ὡς μικρὸς πτωχὸς παῖς διεχάραξα ἐν τῇ διανοίᾳ μου. Ἐλπίζω μάλιστα ὅτι τὸ εἶδος καὶ ὁ τρόπος, καθ' ὃν διέθεσα τὰ μέσσα ταῦτα, θέλουσιν ἐπιτηρηθῆ ὑπὸ πάντων, καὶ ὅτι καὶ ἡ ἱστορία τοῦ βίου μου θέλει συντελέσει πως εἰς τὸ μέλλον, ὅπως διαδώσῃ εἰς τοὺς λογίους ὅλων τῶν ἐθνῶν τὴν ἀγάπην πρὸς τὰς μεγάλας ἐκείνας καὶ λαμπρὰς προσπαθείας, αἵτινες, ὅπως μὲ διεφύλαξαν ἐν μέσῳ τῶν ποικίλων καὶ σκληρῶν δοκιμασιῶν, οὕτω θέλουσιν εὐφράνει καὶ τὸ ὑπόλοιπον τῶν ἡμερῶν μου.

Ἐγεννήθη τῇ 6 Ἰανουαρίου 1822 ἐν τῷ πολυχνίῳ Νέχ-Βουκόβη τοῦ Σχουερίνου Μεκλεμβούργου, ἔνθα ὁ πατὴρ μου Ἐρνέστος Σχλίεμαν ἦτο διαμαρτυρούμενος ἰεροκῆρυξ, καὶ ὀπότεν ἐκλήθη κατὰ τὸ ἔτος 1823 ἐπίσης ὡς ἰεροκῆρυξ εἰς Ἀγκερσχάγεν, χωρίον ἀνήκον εἰς τὸ αὐτὸ δουκάτον, κείμενον δὲ μεταξὺ Waren καὶ Penzlin. Ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ διήγαγον τὰ ἐπόμενα 8

ἔτη, καθ' ἃ ἡ ἔμφυτος κλίσις μου πρὸς τὰ μυστηριώδη καὶ θαυμάσια ἀνεπρέχθη εἰς ἀληθῆς πάθος ἕνεκα τῶν ὑπερφυῶν πραγμάτων, ἅτινα περιεῖχε τὸ χωρίον ἐκεῖνο. Διότι ἐλέγετο, ὅτι ἐν τῷ κήπῳ τῆς οἰκίας μας «ἐπλανᾶτο» τὸ πνεῦμα τοῦ προκατόχου τοῦ πατρὸς μου, τοῦ ἱερέως τῆς Ῥουσσδόρφης, καὶ ὅτι ἀπὸ μικρῶν, τοῦ ἔλλος, ἀκριβῶς ὄπισθεν τοῦ κήπου τούτου εὐρίσκόμενον, ἀνήρχετο περὶ τὸ μεσονύκτιον τὸ φάντασμα γυναικὸς παρθένου φερύσης ἀργυρῶν φιάλιον. Πλὴν τούτων, περὶ τὸ χωρίον εὐρίσκειτο λόφος τις μικρὸς, κυκλούμενος ὑπὸ τάφου, ἵσως προϊστορικῆς ἐποχῆς ἐκ τῶν καλουμένων οὐνικῶν τάφων, ἐν ᾧ γηραιὸς ληστής ἱππότης εἶχε θάψει κατὰ τὴν παράδοσιν τὸ ἀγαπητὸν αὐτοῦ παιδίον ἐν χρυσοῦ λίκνῳ, καὶ μυθῶδεις θησαυροὶ πιθανῶς ἐνεκλείοντο παρὰ τὰ ερείπια παλαιοῦ τινος στρογγύλου πύργου ἐν τῷ κήπῳ τοῦ ἰδιοκτῆτου τοῦ κτήματος. Τόσῳ δὲ σταθερὰ ἦτον ἡ πίστις μου ὑπὲρ τῆς υπάρξεως ὅλων τούτων τῶν θησαυρῶν, ὥστε δσάκις ἤκουον τὸν πατέρα μου παραπνοούμενον διὰ τὰς χρηματικὰς αὐτοῦ ἀνάγκας, ἠρώτων αὐτὸν μετ' ἀπορίας διατί δὲν ἐλάμβανε τὴν ἀργυρᾶν φιάλην, ἣ δὲν ἀνέσκαπτε πρὸς εὐρεσιν τοῦ λίκνου, ἵνα κατασταθῇ πλούσιος. Ἀλλὰ καὶ ἕτερος πύργος μεσαιωνικὸς ὑπῆρχεν ἐν Ἀγκερσχάγεν. Εἶχε δὲ οὗτος, κατὰ τὴν παράδοσιν, ὄδου κρυφίας ἐντὸς τῶν ἐξ πόδας ἰσχυρῶν αὐτοῦ τοίχων καὶ ὑπόγειον ὄδον, μήκους ἐνὸς πλήρους γερμανικοῦ μιλίου, ἐκβάλλουσαν παρὰ τῷ Speck εἰς τὸν πυθμένα τῆς βαθείας θαλάσσης. Ἐνταῦθα περισφόντο πλῆθος φασμάτων τρομερῶν, μετὰ βίγους δ' ὠμίλου ὄλοι οἱ χωρικοὶ περὶ τῶν φρικτῶν τούτων πραγμάτων. Ὁ πύργος οὗτος κατὰ τὴν παράδοσιν κατακλήθη ποτὲ ὑπὸ τινος ἱππότης ληστοῦ Henning von Holstein καλουμένου, ὅστις κληθεὶς ὑπὸ τοῦ λαοῦ Henning Bradenkirl, εἶχεν ἐνοσπεῖρει ἀπανταχοῦ τὸν φόβον, διότι ἐλήστευε καὶ ἐλεηλάτει ἔνθα ἠδύνατο. Ἐνεκα τούτου παραργίσθη ποτὲ οὐκ ὀλίγον, ὅταν ὁ δούξ τοῦ Μεκλεμβούργου ἔδωκε διαβατήριον εἰς ἔμπορον τινα, ὅστις ἔπρεπε νὰ διέλθῃ διὰ τοῦ πύργου του, καὶ οὕτως ὑπερήσπισεν αὐτὸν κατὰ τῆς βιαίας τοῦ ἱππότητος ἐπιθέσεως. Ὅπως δὲ ὁ ληστὴς ἐκδικηθῆ διὰ τοῦτο τὸν δούκα, προσεκάλεσεν αὐτὸν ὑποκριτικῶς εἰς συμπόσιον ἐν τῷ πύργῳ του. Ὁ δούξ ἐδέχθη τὴν πρόσκλησιν καὶ κατὰ τὴν ὠρισμένην

ήλικίαν, πλὴν τοῦ ἔρωτος πρὸς τὴν ἐπιστήμην, ὅστις μοι ἀπέμεινε καὶ τὸν ὁποῖον οὐδέποτε ἀπόλεσα. Θέλει δὲ παραμείνῃ ἀνεξάλειπτος εἰς τὴν μνήμην μου ἡ ἐσπέρα, καθ' ἣν ἦλθεν εἰς τὸ ἐργαστήριον μας οἰνοδοκῆς μυλωθρός τις ὀνομαζόμενος Ἑρμάννος Νιεδερχόφερ. Οὗτος ἦτο υἱὸς διαμαρτυρομένου τινὸς ἰσοκρήκυκος ἐν Rôbel (ἐν Μεκλεμβούργῳ), εἶχε δὲ σχεδὸν περατώσει τὰς γυμνασιακὰς αὐτοῦ σπουδὰς, ὅταν ἀπεδιώχθη τοῦ σχολείου ἕνεκα τῆς κακῆς αὐτοῦ διαγωγῆς. Ὁ πατήρ του, ὅστις εὕρισκετο εἰς ἀπορίαν τί νὰ τὸν κάμῃ, ἀπέστειλεν αὐτὸν ὡς μαθητεύμενον εἰς τινὰ ἐνοικιαστὴν κτημάτων, ὀνόματι Ἀάγκερμαν ἐν τῷ χωρίῳ Δαμβέκη. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐνταῦθα ἡ διαγωγή του ἦτον ἡ αὐτὴ, ἐπεμψεν αὐτὸν ὡς μαθητὴν εἰς τὸν μυλωθρὸν Δέτμαν ἐν Γουστρόβη. Ἐνταῦθα ἔμεινε δύο ἔτη, εἶτα δ' ἀνεχώρησεν ὡς τεχνίτης μυλωθρὸς ζιτῶν θέσιν.

Δυσηρεστημένος δὲ κατὰ τῆς τύχης του παρεδόθη δυστυχῶς εἰς τὸν πότον, χωρὶς ὅμως ἕνεκα τούτου νὰ λησμονήσῃ καὶ τὸν ἀγαπητὸν αὐτοῦ Ὅμηρον. Διότι καὶ κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν ἐσπέραν καθ' ἣν ἦλθεν εἰς τὸ ἐργαστήριόν μας ἀπήγγειλεν ἀπὸ στήθους πλείονας τῶν ἑκατὸν στίχους, ἑμμέτρως καὶ μετὰ ἐκφραστικοῦ πάθους. Ἡ μελωδικὴ γλῶσσα δι' ἧς ἀπήγγειλε τὸ ποίημα, ἂν καὶ δὲν ἠνόησα οὔτε μίαν λέξιν ἐξ αὐτοῦ, μοι προὔξηνσεν ἐντύπωσιν βιαθυτάτην, θερμὰ δὲ δάκρυα ἐπλήρωσαν τοὺς ὀφθαλμούς μου, ἀναλογισθέντα τὴν οἰκτράν μου τύχην. Τὸν παρεκάλεσα νὰ μοι ἐπαναλάβῃ τρεῖς τοὺς θεῖους στίχους, πληρώσας εὐχαρίστως τρία ποτήρια οἰνοπνεύματος διὰ τῶν ὀλίγων χαλκῶν νομισμάτων τὰ ὁποῖα τότε ἀπετέλουν ἀκριβῶς ὅλην μου τὴν περιουσίαν. Ἐκτοτε δὲν ἔπαυσα παρακαλῶν τὸν Θεὸν νὰ μοι πράσῃ ποτε τὴν εὐτυχίαν τοῦ νὰ διαχθῶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

(Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ ὑπὸ Σπ. Μηλιαράκη).

[Ἐστία τὸ τέλος].

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίκις. Μετάφρασις ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τῆς δεκάτης ἐκδόσεως ὑπὸ***]

Συλλογὴ ἐξ ἐσθ. 74.

Ὅλοι αὐταὶ αἱ εἰκόνας μοῦ ἐπῆρχοντο εἰς τὸν νοῦν καθ' ἣν χρόνον περιεφερόμην εἰς τὸν περίβολον ἐκεῖνον, καὶ ἀνύψουν τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὰ κίονια ἐκεῖνα τὰ θλιβερὰ καὶ ἐγκαταλειμμένα δίκην τάφων. Καὶ ὅμως ἐν μέσῳ τῶν ἀπαισιῶν τούτων ἀναμνήσεων ἠσθάνομην ἐκ διαλειμάτων εὐχαρίστητόν τινα πάλμον καρδίας, εἰδός τι ἠδυπαθοῦς νεανικοῦ τρόμου, ἀναμειγμένου μὲ μελαγχολίαν καὶ τρυφερότητα, δσακίς διελογιζόμεν, ὅτι αἱ μικρὰ ἐκεῖνα κλίμακες, δι' ὧν ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον, εἶχον αἰσθανθῆ τὸ βάρος τῶν ὠρειοτάτων καὶ περιωνύμων ἐκεῖνων γυναικῶν, ὅτι αἱ στενωποὶ, τὰς ὁποίας ἐπάτουν ὑπὸ

τοὺς πόδας μου, εἶχον ἀκούσῃ τὸν τρυγμὸν τῶν φορεμάτων των, καὶ ὅτι οἱ θόλοι τῶν μικρῶν ἐκείνων στοῶν, ὧν διερχόμενος ἐθώπευα τοὺς κιονίσκους, εἶχον ἀντηχήσῃ τοὺς παιδικούς καγχασμούς των. Μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ὄπισθεν τῶν τειχῶν ἐκεῖνων, καὶ ἐντὸς τῆς ἀτμοσφαιρῆς ἐκεῖνης, ἔπρεπε ν' ἀπομὲν ἀκόμη τι ἐξ αὐτῶν. Ἥθελα νὰ ζητήσω, ν' ἀναφωνήσω τὰ ἀξιοληνηθέντα τῶν ὀνόματα, νὰ τὰς καλέσω ἑκατοντάκις καὶ ἀνά μίαν ἐκάστην, καὶ μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἤκουσα ἀπάντησιν τινὰ φωνῆς μακρινῆς, καὶ ὅτι εἶδον διερχόμενον ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν ἡλιακῶν ἢ εἰς τοὺς μυχοὺς τῶν ἐρημικῶν ἀλσῶν πράγμα τι λευκόν. Καὶ ἔστρεψα τὸ βλέμμα τῆδε κακεισε, καὶ ἠρώτων τὰ δρύφακτα καὶ τὰς θύρας. Τί θὰ εἶδιδά διὰ νὰ μάθω τοῦ εἶχε κλεισθῆ ἡ χῆρα τοῦ Ἀλεξίου Κομνηνοῦ, ἡ ὠραιότερα τῶν αἰχμαλώτων τῆς Λέσβου, καὶ ἡ θελκτικωτέρα ἑλληνὶς τοῦ κατ' αὐτὴν αἰῶνος, ἣ ποῦ ἐφρονεῖθη δι' ἐγγχειριδίου ἢ προσφιλεῖς θυγάτηρ τοῦ Ἐριζίου, διοικητοῦ τῆς Εὐβοίας, ἣτις προσέτιμησε τὸν θάνατον ἀπὸ τῶν κτηνώδεις περιπτύξεις Μωάμεθ τοῦ Β'. Εἰς ποῖον παράθυρον προέβαλλε, καὶ μαλακῶς ἡ Ἰερσίς ἐπ' αὐτοῦ ἀνακλινομένη ἠτένιζε πρὸς τὴν Προποντίδα τοὺς παντοδυνάμους τῆς μάχης ὀφθαλμούς τοὺς σκιαζομένους ἀπὸ μακροτάτας μεταξίνας βλεφαρίδας Κουρῶν ἢ εὐνοουμένη τοῦ Σουλεϊμάν. Ἐδῶ εἰς τὸν δρομίσκον τοῦτον, δὲν θὰ ἀφῆκε πολλάκις τὰ ἔχνη τοῦ ἐλαφροῦ τῆς βήματος ἡ ὠραία οὐγαρίσι χορεύτρια, ἣτις ἀφῆρσε τὴν Σαφριεὶ ἐκ τῆς καρδίας Μουράδ τοῦ Γ', ῥιπτομένη ὡς χαλύβδινον ἔλασμα ἐντὸς τῶν αὐτοκρατορικῶν ἀγκαλῶν; Δὲν θὰ ἐκοψεν ἐκ τῆς προσαῖς ταύτης ἐν ἄνθος, διερχομένη ἡ Κεσέμ, ἡ ὠραία ἑλληνίς, ἡ θηριώδης ζηλότυπος, μὲ τὸ ὄχρον καὶ μελαγχολικὸν πρόσωπόν της, ἣτις εἶδε τὴν βασιλείαν ἑπτὰ σουλτάνων; Δὲν θὰ ἐβύθησεν εἰς τὰ νάματα τῆς κρήνης ταύτης τὴν ὑπερμεγέθη λευκὴν τῆς χεῖρα ἡ γιγάντειος Ἀρμενίς, τὴν ὁποῖαν ἠγάπα ὡς τρελλὸς ὁ Ἰβραήμ; Καὶ ἡ ἔχουσα τὸν μικρότερον ἀπὸ ὅλας πόδας, ἡ μικρὰ εὐνοουμένη Μωάμεθ τοῦ Δ', τῆς ὁποίας τὰ παπούτσια δὲν συναπετέλουν τὸ μῆκος ἐνὸς ἐγγχειριδίου, ἡ ἡ Ῥέβια Γκιουλνοῦζ, τὸ ποτὸν τῶν ἐαρινῶν ῥόδων, ἣτις εἶχε τοὺς ὠραιότερους γλαυκοὺς ὀφθαλμούς τοῦ Αἰγαίου, δὲν ἀφῆκεν ἔχνη τοῦ βήματός της ἐπὶ τῶν λευκῶν ἄμμων τοῦ κηπαρίου της; Καὶ ἡ ἔχουσα τὴν πλέον χρυσῆν καὶ μαλακὴν κόμην, ἡ Μαρχιφροῦζ, ἡ εὐνοουμένη τοῦ ἄστρου των νυκτῶν, ἡ ἡ Μιλικλιὰ, ἡ νεαρὰ ῥωσσίς ὀδαλίτισσα, ἣτις καθυπέταξεν εἰς ἐαυτὴν τὴν θηριώδιαν Ὀσμάν τοῦ Β'; Καὶ αἱ περσίδες καὶ ἀραβίδες νεάνιδες, αἵτινες ἀπεκοιμίζον μὲ τοὺς μύθους των τὸν Ἰβραήμ; Καὶ αἱ τσοσάρακοντα νεάνιδες, αἵτινες ἔπιον τὸ αἶμα Μουράδ τοῦ Γ'; Δὲν ἀπομένει πλέον τίποτε ἐξ αὐτῶν, οὐδ' εἰς σκόλλους τριχῶν τῆς κεφαλῆς, οὐδ' ἐν νῆμα καλύπτρας, οὐδ' ἐν σημείων